

Wijkvisie Zeelst

'Het Zilster Handbuukske'

Definitief

Opdrachtgever:
Gemeente Veldhoven
Postbus 10101
5500 GA VELDHOVEN

Grontmij Nederland B.V.
Eindhoven, 23 december 2013

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Aanpak en proces	4
1.3	Leeswijzer	5
2	Corporate Story	6
3	Bouwstenen corporate story	9
3.1	Ingrediënten corporate story	9
3.1.1	De film van Zeelst	9
3.1.2	Rollen op de filmset	10
3.1.3	De HKW-vragen	12
3.2	Thema's in de wijk	17
4	Het netwerk in Zeelst	18
5	Uitrol en vervolgtraject	19

Bijlage 1: De HKW-methodiek

Bijlage 2: Overzicht 'Hoe kunnen we' vragen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het wijkplatform Zeelst heeft de afgelopen jaren een grote transitie doorgemaakt. Het wijkplatform heeft zich in de afgelopen periode ontwikkeld van een vrijwilligersorganisatie, welke vooral actief was op het gebied van beheer & onderhoud, tot een zelfsturende organisatie met een eigen netwerk, ideeën en activiteiten. Samen met gezondheidscentrum de Bolzen is het wijkplatform in 2009 gestart met het project Humanize. Uit dit project heeft het wijkplatform vier aandachtsgebieden gedefinieerd: veiligheid, mobiliteit, wonen en gezondheid. Het nieuwe project, samen met de reguliere taken van het wijkplatform zijn veelomvattend geworden wat zorgt voor een grotere druk bij de leden van het platform. Tegelijkertijd wil het wijkplatform (nog) meer betekenen voor de wijk.

Omdat de taken van het wijkplatform nu veelomvattend zijn en er vanuit de overheid en de samenleving 'meer' wordt verwacht van het platform, is er bij het platform behoefte ontstaan aan een herdefiniering van haar taken en aandachtsgebieden. Tegelijkertijd willen wijkplatform en partners een groter draagvlak en meer betrokkenheid vanuit de wijk realiseren.

Om te bepalen wat dit 'meer' nu precies is, wil het wijkplatform een traject doorlopen waarin zij hun aandachtsgebieden en speerpunten voor de toekomst, samen met stakeholders en/of bewoners op papier zetten in een wijkvisie. Dit wil het wijkplatform doen middels een aantal sessies met de leden van het wijkplatform, een aantal stakeholders van zowel binnen als buiten de wijk. Het wijkplatform heeft aangegeven behoefte te hebben aan een kort maar helder handboek dat beschrijft welke visie het wijkplatform heeft, op welke aandachtsgebieden zij zich de komende periode gaan richten en welke rol het wijkplatform heeft. Hierdoor ontstaat er een document dat zowel intern als extern dient als handboek voor hetgeen het wijkplatform voor staat.

1.2 Aanpak en proces

Om deze visie op te stellen heeft het wijkplatform contact gezocht met Grontmij, Streekontwikkeling Boven-Dommel en de gemeente Veldhoven. In nauwe samenwerking tussen deze partijen is een creatieve werkvorm bedacht om tot deze visie te komen: resultaatgericht creatief denken in Zeelst. Centraal hierin staat de 'hoe kunnen we' (HKW) methodiek, waarbij op een creatieve werkwijze gezamenlijk oplossingen en acties worden bedacht. In het voorjaar van 2013 hebben drie bijeenkomsten plaatsgevonden waarin de leden van het wijkplatform en betrokken organisaties aan de slag zijn gegaan met deze methodiek. Dit document is een resultaat van deze sessies.

Doelstellingen:

Bij aanvang van het project zijn de volgende doelstellingen op papier gezet:

- Gezamenlijk gedragen visie voor Zeelst;
- Een uitvoeringsprogramma hoe te gaan netwerken;
- Grotere betrokkenheid in de wijk;
- Inzet netwerken om resultaten te behalen;
- Duidelijkheid over taken en rollen.

Aanpak/Resultaten:

- Drie interactieve sessies;
- Werkwijze bij oplossen toekomstige vraagstukken;
- Visie in de vorm van een corporate story;
- Draagvlak binnen het wijkplatform voor visie en projecten;
- Inventarisatie van het netwerk van het wijkplatform en partners.

Proces

De wijkvisie Zeelst is interactief tot stand gekomen in de periode vanaf november 2012 tot mei 2013. De volgende procesmomenten hebben plaatsgevonden.

1. In november 2012 heeft een startoverleg plaatsgevonden tussen de betrokken partijen om tot een definitieve aanpak te komen voor het wijkvisietraject;
2. Op 28 januari 2013 heeft de eerste sessie 'resultaatgericht creatief denken in Zeelst' plaatsgevonden. Doel was om los te komen van de dagelijkse activiteiten van de betrokken organisaties, maar een doorkijk te maken naar Zeelst over 10 – 15 jaar. Doormiddel van energizers en het schrijven van een filmscript voor de film van Zeelst werd de geest verruimd zodat er een blik in de toekomst kon worden geworpen. Het filmscript bestond naast een inhoudelijk verhaal uit een rolverdeling op de filmset. Uit het inhoudelijke filmscript konden een aantal 'Hoe kunnen we' vragen opgemaakt worden. De meest prioritaire vragen werden vervolgens uitgekozen om op de tweede avond mee aan de slag te gaan.
3. Op 26 februari 2013 heeft er een tweede sessie plaatsgevonden. Hier is aan de slag gegaan met de 'hoe kunnen we' methodiek. Er werden vier fases doorlopen:
 - Herdefiniëring probleemstelling door abstractieladder;
 - Doormiddel van verschillende technieken ideeën aandragen;
 - Oplossingen vinden (eisen en wensen definiëren);
 - Actieprogramma maken.
4. Op 12 maart 2013 heeft er een evaluatie plaatsgevonden van de eerste twee bijeenkomsten. Gekeken is naar welke informatie nog ontbrak. Geconstateerd werd dat er met name behoefte was aan een inventarisatie van het netwerk en een 'luchtige' visie die in de wijk verspreid kan worden. Er is gekozen om de visie vorm te geven in een corporate story.
5. Op 14 mei 2013 is de corporate story gepresenteerd aan het wijkplatform. Tevens is op basis van een aantal onderwerpen die tijdens de eerste twee sessies zijn genoemd een inventarisatie gemaakt van het netwerk van het wijkplatform. Na de bijeenkomst van 15 mei is deze inventarisatie nog aangevuld. Ten slotte is aan de slag gegaan met een laatste 'hoe kunnen we' vraag.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de corporate story van Zeelst beschreven. In hoofdstuk 3 worden de bouwstenen van de corporate story beschreven. In hoofdstuk 4 wordt het sociale en fysieke netwerk in Zeelst weergegeven. In hoofdstuk 5 zal ten slotte het vervolgtraject worden geschetst. Het actieprogramma per thema dient te worden ingevuld door de afzonderlijke werkgroepen. Als bijlage is de hoe kunnen we methodiek weergegeven en zijn ten slotte alle gestelde 'Hoe Kunnen We' vragen beschreven.

2 Corporate Story

Om de visie voor inwoners en partners in de wijk luchtig, leesbaar en beeldend te maken is deze vormgegeven in een 'corporate story'. Een corporate story is letterlijk een verhaal wat het visietraject waarin de elementen uit de visie terugkomen. De corporate story van Zeelst is een bindmiddel en een makkelijk te lezen verhaal, dat duidelijk maakt wat de doelen zijn van het wijkplatform en waarvoor men wil samenwerken met organisaties en partijen van binnen en buiten de wijk.

'Zilst blie soame Zilst'

'Bedankt voor de chocoladeletter Sinterklaas' zegt Marian en ze begeleidt de goedheiligman achter haar rollator naar de deur. De deur slaat achter de goedheiligman dicht. Pff, dat was een zwaar bezoek denkt Gerard, de verklede Zwarte Piet van de buurtvereniging. Marian is anderhalf jaar geleden van de trap gevallen en had daarbij haar been gebroken. De breuk herstelde slecht, haar zoon Johan woonde en werkte in Amsterdam en kwam sporadisch langs bij zijn moeder en van de zomer is haar man Jaap plotseling overleden aan de gevolgen van een herseninfarct. Gerard kende de vrouw nog van een jaar of vijf geleden, ze liep elke dag haar vaste rondje door Zeelst met haar hondje. Gerard kwam haar een paar keer per week tegen als hij zijn vaste rondje maakte als postbode van Zeelst. Alleen sinds die val van de trap had hij Marian nauwelijks meer gezien. Tot vandaag dus, het huis was een grote bende, Marian zag er onverzorgd uit en de tuin was zo verwilderd dat het achterompadje nauwelijks nog te bereiken was. Gerard had gevraagd hoe vaak Marian bezoek kreeg. Ja de thuiszorg kwam af en toe langs, maar haar medicijnen moest ze zelf meenemen. 'En die meiden hadden ook nooit tijd voor een praatje of een bakske met koffie' zei Marian. Boodschappen bezorgde Appie thuis, dus de deur hoefde ze ook niet meer uit. Ik blijf lekker binnen met die kou, vertelde Marian. Gerard dacht er het zijne van.

De vrijdag voor Kerst was Gerard op weg na de kerstborrel van de buurtvereniging. Het had flink gesneeuwd die dag. Alle opritten en stoepen waren sneeuwvrij gemaakt, op een na. Die van Marian lag er nog onaangeraakt bij. Gerard ging op de borrel toch maar even met Edgar praten. Edgar was een bekend gezicht in Zeelst, hij had een Bakkerswinkel in het centrum en was lid van het wijkplatform. Edgar was benieuwd naar de Sinterklaasrondgang langs de ouderen in de buurt en vroeg Gerard hoe het was gegaan. Gerard begon meteen over het verhaal van Marian en vertelde dat hij was geschrokken van haar woonsituatie. Edgar kende Marian natuurlijk ook nog van vroeger toen ze wekelijks brood kwam halen in zijn bakkerswinkel. Edgar die vanuit het wijkplatform als buurtantenne functioneerde voor het Akkereind wist wat hem te doen stond en stelde Gerard voor om samen Marian in het nieuwe jaar te bezoeken.

Net na de jaarwisseling was er weer een maandelijks overleg van de buurtantennes met de actieve maatschappelijke organisaties in de wijk. Edgar en Gerard waren ondertussen op bezoek geweest bij Marian om haar een goed Nieuwjaar te wensen namens de buurtvereniging. Na de koetjes en kalfjes was het gesprek al snel overgegaan op de woonsituatie van Marian. Na wat ontwijkende antwoorden had Marian toch toegegeven dat ze eigenlijk helemaal niet happy was met hoe het met haar ging. Ze vond het verschrikkelijk dat ze zichzelf verwaarloosde, dat de tuin er niet mooi bij lag en bovenal miste ze de contacten in Zeelst heel erg. Edgar en Gerard stelde voor om haar situatie te bespreken in het contactoverleg van de buurtantennes. En na eerst wat gearzeld te hebben stemde ze toch toe.

Tijdens het overleg gaf de basisschool aan te starten met een computerkursus voor ouderen. De kinderen van de basisschool gingen de ouderen uit de wijk wegwijs maken op het internet. Edgar meldde Marian aan voor de cursus bij de contactpersoon van Swove. Die dinsdag werd Marian door een vrijwilliger van Swove opgehaald om mee te gaan naar de computerkursus. Marian zag er wel een beetje tegenop, maar had zich door Edgar laten overhalen om toch maar te gaan. Eenmaal aangekomen in de Zeelsterhof werd Marian enthousiast begroet door Liesbeth. Liesbeth had ze sinds haar beenbreuk al niet meer gezien. Vroeger zagen ze elkaar wekelijks in de koffi corner van de supermarkt. Na even bijgeburt te hebben werd begonnen met de cursus. Marian werd gekoppeld aan Roel, een jongen uit groep 7 van de Zeelsterhof. Roel vroeg wat Marian wilde leren. Marian gaf aan dat ze het wel handig zou vinden om via internet contact te hebben met haar zoon Johan en de kleinkinderen. Vroeger kreeg ze nog wel eens foto's van de kleinkinderen maar sinds haar beenbreuk was het surfen op het web een stuk minder geworden. Roel wist daar wel iets op. Zijn oma woonde in Canada en hij skype regelmatig met haar. Toen Marian het gezicht van de oma van Roel op het beeldscherm zag verschijnen werd ze enthousiast en zei ze dat ze dat ook wel wilde.

Ze bedankte Roel voor een leerzame middag en praatte nog even na met Liesbeth. Liesbeth vertelde dat ze samen met vijf andere weduwen uit Zeelst twee keer per maand afspreekt om koffie te gaan drinken. Liesbeth vond dit ook wel iets voor Marian en nodigde haar de volgende week uit bij haar thuis. Arno de vrijwilliger van Swove bracht Marian aan het eind van de middag weer naar huis. Ze had het heel erg naar haar zin gehad. 's Avonds belde Edgar op om te vragen hoe het bevalen was.

Marian was hartstikke blij dat ze die middag er weer eens 'uit was geweest'. Ze wilde eigenlijk wel skype op haar pc. Ook vroeg ze aan Edgar of hij iemand wist die haar volgende week even naar Liesbeth kon brengen. Die avond belde Edgar naar Gerard. Gerard had onregelmatige diensten nu hij in de zorg werkte en was toevallig woensdagmiddag vrij. Natuurlijk wilde hij Marian even naar Liesbeth brengen. En Skype op de computer van Marian installeren moest in een half uurtje ook wel lukken zei Gerard. Toen Gerard, nadat hij Marian had teruggebracht naar huis wegging, keek hij nog eens in de verwilderde tuin en kreeg hij een idee. Gerards buurman Walter werkte bij de Groene Campus in Helmond. Walter kende nog wel een scholier van de Groene Campus uit Zeelst die een maatschappelijke stage moest lopen. Zo kreeg de tuin van Marian voor niets een grote onderhoudsbeurt.

Eind augustus was de jaarlijkse buurtbarbecue van de buurtvereniging. Voor het eerst in jaren was Marian er ook weer bij. Ze had in de keuken gestaan en had een paar heerlijke appeltaarten gebakken voor bij de koffie. Liesbeth had haar opgehaald en samen met haar nieuwe club van vriendinnen zat ze gezellig te praten. Edgar en Gerard trokken samen voldaan een biertje open terwijl ze naar Marian keken. Van een alleenstaande vrouw die zichzelf verwaarloosde was ze in korte tijd weer helemaal opgebloeid. Het ging ook wel beter met haar been, maar bovenal had ze weer aanspraak en ondernam ze weer iets. Samen met Liesbeth deed ze nu wekelijks de boodschappen en wanneer 'Zeelst actief' het groen in de wijk gingen schoonharken namen ze ook de tuin van Marian mee. Haar zoon en kleinkinderen sprak ze veel vaker via Skype en ze was een stuk opgewekter dan afgelopen december. Kijk zei Gerard tegen Edgar, zo doen wij dat hier op Zilst. Wij maken gebruik van elkaars krachten. Wij regelen dingen hier zelf, wij doen dingen hier samen. Want: *Zilst blie Zilst.*

3 Bouwstenen corporate story

De corporate story is tot stand gekomen op basis van een aantal onderwerpen, thema's en acties die in de verschillende bijeenkomsten ter sprake zijn gekomen. In dit hoofdstuk wordt een weergave gegeven van de verschillende thema's en wordt duidelijk hoe deze zich verhouden tot de corporate story.

3.1 Ingrediënten corporate story

De corporate story is opgebouwd uit verschillende elementen. Tijdens de eerste avond hebben drie groepen afzonderlijk een film gemaakt, zijn rollen toebedeeld en zijn de meest prioritaire onderwerpen geselecteerd. Om het doel van deze avond duidelijk te maken, de geest te verruimen en het creatieve brein te activeren zijn er vier energizers gehouden.

Achterliggende boodschap van de energizers:

- 1) Je kunt meer dan je denkt
- 2) Als je begint zoals je altijd gewend bent kom je er niet uit.
- 3) Je moet buiten de kaders denken.
- 4) Laat je netwerk voor je werken!

Tijdens de tweede avond is met deze onderwerpen aan de slag gegaan om tot oplossingen te komen. De belangrijkste probleemstellingen en oplossingsrichtingen zijn verwerkt in de corporate story.

3.1.1 *De film van Zeelst*

Groep 1 wilde de kiosk van Zeelst afbreken en de stukken kiosk verdelen onder de verenigingen en organisaties, zodat deze samen een nieuwe kiosk kunnen gaan bouwen. Hierdoor worden de partijen min of meer gedwongen om samen te werken. Als knallend einde van de film wordt bij opening van de nieuwe kiosk een spetterend eindfeest gegeven waar K3 optreedt (Kerk, kiosk en kroeg).

Kernonderwerpen: Samenwerking, verenigingen, symbool, activeren sport- en buurtverenigingen

Uit het script kunnen de volgende hoe kunnen we (HKW) vragen worden gesteld:

- HKW een nieuwe 'kiosk (hart van Zeelst)' bouwen?
- HKW ruimte maken voor samenwerking?
- HKW samenwerken?
- HKW de samenwerking tot stand brengen?
- HKW alle leeftijden laten samenwerken?
- HKW besef bij verenigingen creëren?
- HKW schotten weghalen?
- HKW elkaar opzoeken?
- HKW het blikveld van de verenigingen/partijen vergroten?
- HKW van Zeelst een grote corporatie maken?
- HKW positieve krachten bundelen?
- HKW samen voor elkaar zorgen?
- HKW buurtverenigingen activeren?
- HKW uitwisseling laten plaatsvinden tussen buurt- en sportverenigingen?

Groep 2 heeft een filmscript geschreven waarin de gezondheid van de wijk centraal staat. Ook hierin is samenwerken en met en voor elkaar een belangrijk onderwerp uitgaande van de vier thema's mobiliteit, wonen, gezondheid en veiligheid. Hierop kunnen we de volgende HKW vragen toevoegen:

- HKW sterke en zwakke schouders met elkaar in contact brengen?
- HKW mensen elkaar laten ontmoeten?
- HKW de betrokkenheid van mensen benutten?
- HKW de sociale cohesie activeren?
- HKW dwarsverbanden leggen?
- HKW de relaties tussen en met de buurtverenigingen versterken?
- HKW van Zeelst een gezonde/veilige/mobiele wijk maken?

Groep 3 heeft een film gemaakt voor alle leeftijden. Zij hebben een 'feel-good movie' gemaakt waarin voor alle leeftijdscategorieën het benodigde aanwezig is in Zeelst. Op basis van deze film kunnen de volgende HKW vragen worden gesteld.

- HKW jong en oud verbinden?
- HKW kinderen nabuurschap bijbrengen?
- HKW Zeelst een prettige leefomgeving laten zijn voor alle leeftijden?
- HKW de inwoners van Zeelst van nature 'ons Zilst' laten zeggen?
- HKW kinderen/pubers/jongeren/30-ers/40-ers/50-ers/senioren zich thuis laten voelen?
- HKW burgers/instituten en bedrijven verbinden?

3.1.2 *Rollen op de filmset*

Om een goede film te kunnen maken zijn er verschillende rollen nodig. Organisaties, personen en betrokkenen hebben rollen op een filmset toebedeeld aan de betrokken partijen. Deze rollen zijn vervolgens vertaald naar rollen in relatie tot de wijkvisie/platform.

Persoon/Organisatie	Rol
Projectgroep Humanize Wijkplatform	Regisseur
Stimulans	Netwerker, Vertaler,
De Bolzen	Locatie, Netwerker
Severinus	Locatie, Leverancier, Netwerker
Patronaat	Locatie
Zeelsterhof	Locatie, Vertaler, Leverancier, Netwerker
Wijkagent	Netwerker
Wijkplatform	Verbinder, Schrijver, Breker, Belichting (Kader Schetsen), PR, Organisator, Netwerker
Gemeente Veldhoven (nota samenspraak),	Belichting (kaders schetsen), Middelen, Vertaler, Netwerker
SRE, provincie, andere adviesorganisaties etc.	Extern advies (stand-in), Vertaler
KBO	Vertaler, Netwerk
Zeelster gemeenschap	Extra's, 'slagroom op de taart', Input, Kijkers/Publiek
Buurtsite	PR, Communicatie
Stagiair	PR, Assistentie
Netwerk van het netwerk	Geld, Middelen

De rollen in de film kunnen worden terugherleid naar rollen in de wijk. Het wijkplatform wil graag de schakel zijn tussen de verschillende partijen. Dit blijkt uit de verschillende rollen die het platform zichzelf heeft aangemeten. De gemeente Veldhoven schetst de kaders waarbinnen het platform kan opereren. De werkgroep Humanize wordt gezien als voortrekker voor het platform en zorgt voor de aansturing. De aan het platform gelieerde organisaties in de wijk worden gezien als netwerker en vertaler voor hun eigen netwerk en doelgroep. Tevens zorgen zij als makelaar voor het inbrengen van contacten uit het eigen netwerk. De communicatiemediums in de wijk als de buurtsite, stagiairs en de andere communicatiebronnen binnen Veldhoven fungeren als spreekbuis voor het platform en partners.

3.1.3 De HKW-vragen

Tijdens de 2^e bijeenkomst hebben de aanwezigen kennis gemaakt met de *Hoe kunnen We-methodiek*. In de eerste sessie zijn er diverse ‘Hoe kunnen we’ vragen opgesteld en geprioriteerd.

De meest prioritaire vragen uit de eerste sessie zijn in de tweede avond geselecteerd om over door te denken:

- HKW jong en oud verbinden en van elkaar laten leren?
- HKW Zeelst een prettige leefomgeving laten zijn voor alle leeftijden?

Fase 1: Probleemdefinitie

In fase 1 is de eerste HKW-vraag tegen het licht gehouden. Doormiddel van het herformuleren (doel, actiewoord, probleemeigenaar) van het probleem en het gebruiken van de abstractieladder hebben beide groepen een nieuwe HKW-vraag geformuleerd. Bij de groep met het vertrekpunt (groep blauw): ‘*HKW jong en oud verbinden en van elkaar laten leren?*’ is de nieuwe HKW-vraag geworden *Hoe kunnen we (de gemeenschap) het sociale web faciliteren?*

Bij de groep met het vertrekpunt (groep groen): *HKW Zeelst een prettige leefomgeving laten zijn voor alle leeftijden?* Is de HKW-vraag herschreven naar *HKW de sociale betrokkenheid in de wijk vergroten?* De verschillende onderwerpen die in beide discussies om tot de nieuwe HKW-vraag te komen voorbij kwamen zijn hieronder weergegeven.

- Wederzijds verantwoordelijkheid nemen
- Voor elkaar betekenen
- Communicatie
- Verbindingsofficier
- Digitalisering
- Waan van de dag
- Generatiekloof
- Kennisoverdracht

- Verbeteren
- Vergroten
- Stimuleren
- Contact jong-oud
- Faciliteren
- Plezier vergroten
- Veiligheid
- Mobiliteit
- Sociale controle vergroten

Fase 2: Ideeën vinden

Vervolgens zijn beide groepen aan de gang gegaan om ideeën te vinden om beide HKW vraag op te lossen. In verschillende fases is op diverse manieren naar ideeën gezocht:

- Top of mind;
- Associaties naar aanleiding van top of mind (dan kan dit ook);
- Associaties met het doel; (wat associeer je met sociaal web en wat kunnen we daar van leren);
- Wie heeft hetzelfde probleem; (hoe organiseer je het sociale web bijvoorbeeld in je familie?);
- De superheld; (wat zou bijvoorbeeld Johan Cruijff, Frits Philips of Joop van den Ende met deze vraag doen?).

De ideeën zijn zoveel mogelijk geclusterd naar thema. Zo is er een mindmap ontstaan rondom de HKW-vraag. De mindmaps zijn op de volgende pagina's uitgewerkt.

Gedragsverandering

- Respect
- Sociale controle
- Voorbeeldgedrag
- Sociale verantwoordelijkheid bijbrengen
- Normbesef vergroten
- Idealiseren
- Voorbij vooroordelen gaan
- Wederzijdsrespect
- Ander gedrag ouders
- Eigen verantwoordelijkheid nemen

Netwerk in de wijk

- Per straat een netwerkbouwer vinden
- Buurtverenigingen erbij betrekken
- Verenigingen met elkaar laten samenwerken
- Netwerken op verschillende niveaus (straat-buurt en wijkniveau) aan elkaar knopen

Zorg

- Nabuurschap
- Bezoek van jongeren aan ouderen
- Dagopvang
- Buddies
- Ouderen coachen probleemjongeren/allochtonen

Overige

- Zeelster leefbaarheidsfonds
- Rondgang langs bedrijven
- Vraag het de hele wijk
- Mensen faciliteren
- Gebruik de economische crisis
- Maak het voor de mensen behapbaar

Hoe kunnen we het sociale web faciliteren?

Educatie

- Jongeren het levensverhaal van een ouder iemand laten opschrijven
- De school zet actief in op het leren van elkaar door jong en oud
- Jong onderwijst oud en oud onderwijst jong (bijvoorbeeld geschiedenis & social media)

Voorzieningen

- Fysieke voorziening realiseren
- Café voor ontmoeting
- Gemeenschapshuis opzetten
- Inlooppunt

Regisseur(s)

- Overheid zorgt voor faciliteit wijkregisseur
- Zorgverzekeraar zorgt voor wijkregisseur
- Vast aanspreekpunt
- Thuiszorgorganisatie zet netwerk van wijkregisseurs op op locatie

Digitale ontmoetingsplaats

- Buurtsite
- Digitaal verzamelpunt van vraag/aanbod
- Sociale media jong leert oud

Activiteiten

- Maatschappelijke stages
- Jongeren betrekken bij de harmonie
- Spelletjes/activiteiten middagen organiseren voor jong & oud
- School, koffieuurtje
- Ouderen geven cursus breien
- Hollandse spelletjesmiddag
- Samen koken
- Wandelactiviteiten

Hoe kunnen we de sociale betrokkenheid in de wijk vergroten?

Ontmoeten

- Open deur (tentoonstellen bijzondere dingen)
- Huis-aan-huis bezoek
- Leerlingen school klusjes laten doen bij ouderen
- Ken de namen in je eigen straat
- Openhuizedag
- Vraag hoe het gaat.
- Nieuwe buren verwelkomen
- Op de koffie bij de buren

Meer georganiseerd netwerken

- Contact met buurtverenigingen leggen
- Netwerken opzetten en met elkaar verbinden
- Buurtverenigingen opzetten
- Lid worden van een buurtvereniging

Ruimte/plaats

- Goede levendige ontmoetingsruimte
- Buurthuis
- Laagdrempelig buurthuis

Vraaggericht werken

- Alle groepen (straten/ verenigingen/ organisaties/ ondernemers) bevragen
- Vraag naar de wijkjuwelen
- Inventariseer de verbeterpunten
- Zorg dragen voor wijk/buurt
- Vraag aan mensen wat ze willen
- Per straat vraag/aanbod inventariseren
- Bevragen van alle leeftijden naar behoefte aan ruimtes & activiteiten

Activiteiten

- Activiteiten dagen
- BHV/hulpverleners aan elkaar
- Klussen vraag/aanbod
- Wandelen door de buurt
- Organiseren van een buurtfeest/activiteit
- Iets voor je buurt doen
- Straatactiviteiten
- Samen met een groep koken

Samen doen

- Buurtverenigingen activeren
- Hobby/doeclub voor ouderen
- Ondernemers en bewoners uit Zeelst samen een project opstarten
- Samenwerking tussen horeca, sele, Zeelsterhof, gemeente en severinus
- Straatactiviteiten organiseren
- Jong werkt voor oud
- In de straat samen sneeuw ruimen

Buurtpreventie

- Buurtpreventie
- Opzetten buurtsite
- Veiligheid, inbraakpreventie
- Informeer elkaar als je op vakantie bent

Zorg/digitaal

- Uitwisseling aanbod/vraag instanties
- Jeugd digitaal informeren
- Mensen attenderen op digitale dienstverlening
- Zorgsite in de straat

Fase 3 oplossing vinden

Beide groepen hebben alle mogelijke oplossingen/ideeën hierna geprioriteerd. Iedere aanwezige kon drie punten toekennen aan de projecten. Van de drie ideeën met de hoogste score zijn de voors en tegens uitgewerkt. Vanwege tijdgebrek zijn de ideeën niet getoetst aan eisen en wensen.

Prioriteiten groep blauw	+	-
Wijkregisseur(s) (9)	Verbindende factor	Subjectief
	Onderzoeker	Kwetsbaar
	Effectiviteit	
Netwerk in de wijk (9)	Zelfvoorzienend	Tijd
	Weet wat er leeft	Vooroordelen
	Gemeenschapszin	
	Verbinden	
Educatie (4)	Normen en waarden besef	Trager
	Sociale cohesie	Kosten
	Kennisvergroting	Weerstand
Zorg (1)		
Gedrag (1)		
Buurtsite (1)		

Prioriteiten groep groen	+	-
Buurtpreventie (2)	Elkaar leren kennen	Onduidelijkheid wat het is
	Herkenbaar netwerk	Sociale controle
Zorgsite in de straat (2)	Vangnet	Toegankelijkheid ouderen
	Vergroten netwerk mantelzorg	
	Cursus	
Inventariseren verbeterpunten (3)	Draagvlak + relatie bouwen	Terug bij af
	Contacten	Wiel opnieuw uitvinden
	Vraaggericht werken	
Buurthuis (1)		
Netwerken + verbinden (1)		
Nieuwkomers verwelkomen (1)		
Op de koffie bij de burens (1)		
Activeren buurtverenigingen (1)		
Organiseren buurtfeest (1)		
Jong werkt voor oud (1)		

Fase 4: Acceptatie vinden en implementatie

Beide groepen zijn vervolgens overgegaan tot het SMART maken van de oplossing die de voorkeur heeft gekregen vanuit beide groepen in fase 3.

Groep blauw heeft gekozen voor de oplossingsrichting **regie op netwerken in de wijk**. Om regie te krijgen op netwerken in de wijk zijn er een aantal oplossingsrichtingen, activiteiten verzonnen en is de oplossing verder geconcretiseerd.

Wat: Netwerken in de wijk in kaart brengen.

Wie? Stimulans is bezig met een inventarisatie. De partijen met algemene belangen (gemeente, wijkplatform) zorgen voor de coördinatie.

Waar? Binnen en buiten de wijk in je netwerk kijken.

Wanneer? Vanaf nu!

Waarom? Zelfvoorzienend

Hoe?

- Zorg/Buurtsite
- Wijkregisseur(s) (netwerken)
- Wijkantennes (signalering)
- Dienstenveiling
- Huisbezoeken
- Korte lijnen
- Zelfvoorzienend
- Inventarisatie bij verenigingen, instanties, ondernemers, bewoners
- Contact op wijk, buurt & straatniveau.

Bronnen van bijstand: Gemeente, Stimulans, Wijkplatform, Basisschool

Bronnen van weerstand: Gevestigde instellingen, Verenigingen?

Groep Groen heeft gekozen voor buurtpreventie.

Wat: Inventariseren wat er is en gebeurt.

Wie: stagiair (stageopdracht), stimulans/politie, gemeente, buurtverenigingen.

Waar: Elders ervaringen ophalen en website gemeente

Wanneer: Vanaf nu.

Waarom: Rijk/Overheid trekt zich terug
Zelfverantwoordelijk
Sociale betrokkenheid versterken

Hoe: Klein beginnen
Ervaringen elders halen
Is er geld

Actie: stagiair zoekt informatie

Conclusie

De aanwezigen geven in de centrale terugkoppeling aan dat dit een goede methode is om te gebruiken. De bedachte oplossingen, waarvan lang niet alle nieuw, zijn door de aanwezigen zelf bedacht. De gemeente geeft aan blij te zijn met deze oplossingen aansluiten bij het beleid en de activiteiten die de gemeente (heeft) ontwikkeld (Veldhoven vernieuwend vitaal). Dit geeft aan dat er binnen Zeelst draagvlak is hiervoor. Enkele aanwezigen geven aan de methodiek ook te gaan gebruiken in breder verband. Conclusie: De HKW methodiek is een goede methode om met wijkontwikkeling aan de slag te gaan. De methode wordt gedragen en werkt goed in dit verband. Naast creatieve inbreng is ook draagvlak en het echt uitdiepen van het probleem een positief resultaat.

3.2 Thema's in de wijk

In de drie bijeenkomsten is op verschillende momenten gelegenheid geweest om onderwerpen aan te dragen waarmee het wijkplatform zich bezig dient te houden. Tijdens de derde bijeenkomst is er een overzicht van deze onderwerpen gemaakt en heeft hier iedereen zijn/haar netwerk hieraan gekoppeld. Het betreft de volgende thema's:

- Veiligheid;
- Mobiliteit;
- Sport- en buurtverenigingen;
- Gezondheid/Zorg;
- Jong;
- Oud;
- Café/Ontmoetingen/Ruimtes;
- Leefomgeving;
- Vrijwilligers;
- Activiteiten;
- Wonen;
- Bedrijvigheid.

Doel is om per onderwerp een groep te formeren die zich met dit specifieke thema gaat bezig houden. Het is de bedoeling dat deze groepen onderling gaan samenwerken om activiteiten en projecten in Zeelst van de grond te krijgen. Genoemde activiteiten zijn onder andere een musical voor Zeelst, een rondgang langs de kroegen met ouderen en het opzetten van buurtpreventie. Bedoeling is dat bewoners gaan samenwerken met bedrijven, overheid en instellingen. Het netwerk, de middelen en waarden die deze partijen samenbrengt kunnen zorgen voor nieuwe dynamiek in de wijk.

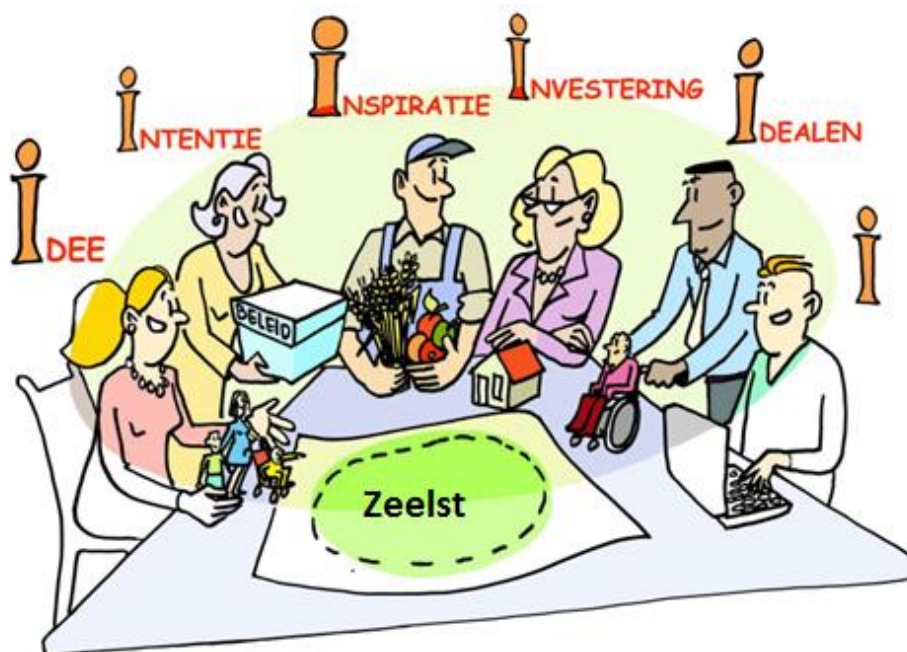
4 Het netwerk in Zeelst

Om tot een goede uitrol te komen van de visie, en op de in hoofdstuk 2 genoemde thema's ook echt actie te krijgen is het belangrijk om per thema een netwerk te inventariseren. Dit is gebeurd op zowel sociaal (mensen) als fysiek gebied. Gekeken is bijvoorbeeld naar waar buurtverenigingen actief zijn, waar ontmoetingsplaatsen zijn in de wijk, waar de voorzieningen zijn gelegen en waar eventueel samengewerkt kan worden. De gegevens van de netwerkvisualisatie zijn beschikbaar in een Excel-sheet. Vanwege de privacy is ervoor gekozen om deze niet voor iedereen te verstrekken.

5 Uitrol en vervolgtraject

De verschillende thema's kunnen nu door de groepen verder uitgewerkt worden. Het wijkplatform heeft een aantal focuspunten aangegeven waar zij zich de komende periode mee bezig wil gaan houden. Dit betreft met name het contact met de buurtverenigingen, het uitbouwen en intensiveren van het netwerk op zorggebied en het organiseren van activiteiten in de wijk. De buurtsite optuigen moet hierin een centrale rol gaan spelen. Het opzetten en uitbouwen van deze site is een van de focuspunten van de werkgroep Humanize. Daarnaast speelt deze werkgroep een aanjagende en faciliterende rol.

De rest van het wijkplatform heeft ieder voor zich een focusthema aangegeven. Met dit thema wil deze persoon de komende tijd aan de slag. Uitwerking van de verschillende thema's wordt overgelaten aan de desbetreffende contactpersoon van het wijkplatform. Deze hoeft de groep niet zelf te gaan trekken, maar kan wel de eerste bijeenkomst initiëren, activiteiten bedenken de HKW-methode verder verspreiden. Dit om de cirkel groter te maken en te zorgen voor een breder draagvlak van het wijkplatform in Zeelst. De corporate story dient als bindmiddel.

Vervolg

De structuur staat er, de visie is in de vorm van een corporate story geschreven, het actieve netwerk is bekend en kan worden uitgebouwd. Er is uit de verschillende HKW-sessies een grote hoeveelheid en diversiteit aan vragen en informatie gekomen, waarmee aan de slag kan worden gegaan om de corporate story tot leven te brengen. De gemeente Veldhoven faciliteert waar het kan en denkt mee waar nodig. Het is nu aan het wijkplatform, bewoners en betrokken organisaties uit Zeelst om aan de slag te gaan en de corporate story van Zeelst ook in de praktijk te brengen.

Bijlage 1

De HKW-methodiek

De HKW-methodiek

FASE 1: PROBLEEM VINDEN (30 minuten)

In deze fase lopen we om het probleemgebied heen en formuleert u zoveel mogelijk definities van het probleem (HKW 1.1, 1.2, 1.n). Het gaat om het krijgen van een 'vruchtbare kijk op het probleem' en omvat het zoeken naar doel, informatie en deelproblemen. U 'dompelt zich onder in het probleem', u 'verplaatst zich in het probleem' en gaat op zoek naar 'de vraag achter de vraag'. Het belang van deze eerste fase kan en mag niet onderschat worden. Immers, toen de belegeraars van het oude Troje hun probleem gingen definiëren als 'hoe kunnen we binnen komen?' in plaats van 'hoe kunnen we door de muren heen komen?', werd een creatieve oplossing mogelijk. Hadden ze zich blijven focussen op 'de muur' als probleem dan waren ze nooit binnen gekomen. De grootste valkuil in deze fase is dus een slechte analyse van het probleem en het te snel oordelen 'dat dit echt het probleem is'. Toen Einstein gevraagd werd hoe hij in een uur tijd een probleem zou aanpakken, zei hij 55 minuten aan probleemdefinitie te willen besteden en de laatste 5 minuten aan de oplossing!

STAP 1: Formuleer het probleem als vraag (HKW 1.0)

In een goede HKW-vraag zitten altijd de volgende elementen: **[a] de probleemeigenaar** (we, ik, jij), **[b] het actiewoord** (overhalen, organiseren, vergroten, starten, stoppen, en dergelijke), **[c] het doel/de zorg** (leefbaarheid vergroten, offerte accepteren, enthousiasme opwekken, en dergelijke).

De hoofdthema's (HKW 1.0) uit de eerste avond waren:

- HKW samenwerking tussen verenigingen, instellingen en bedrijven verbeteren?
- HKW jong en oud verbinden en van elkaar laten leren?
- HKW Zeelst een prettige leefomgeving laten zijn voor alle leeftijden?

OPDRACHT: Kijk nog eens of de HKW 1.0 voldoet aan de drie genoemde elementen en herschrijf zo nodig de HKW.

STAP 2: Herformuleer het probleem (HKW 1.1, 1.2, 1.n) middels de 'abstractieladder'

Vaak wordt de HKW 1.0 erg specifiek of juist erg algemeen gesteld (bijvoorbeeld: HKW Zeelst een prettige leefomgeving laten zijn?). Daarom laten we u gebruik maken van de 'abstractieladder'. Daarbij vraagt u zich af wat u echt wilt bereiken, wat uw uiteindelijke en eigenlijke doel is (de vraag achter de vraag). Als uw basis HKW 1.0 bijvoorbeeld is 'HKW een nieuw type muizenval maken?', is uw eigenlijke doel om muizen te elimineren. De bredere HKW zou dan kunnen zijn 'HKW muizen elimineren?'. U heeft het probleem hiermee abstracter geformuleerd en u bent als het ware 'een sport hoger geklommen' op de abstractieladder. Dit levert u doorgaans veel meer ideeën op. Anderzijds is het natuurlijk ook goed om te weten 'waarom u muizen wilt elimineren'. Kortom, hier gaan we vooral de 'waarom, wat en hoe vragen' stellen.

Piet zegt tegen zijn leraar: 'meester, ik moet een ladder hebben'. De leraar vraagt: 'wat is het probleem dan Piet?'. Piet roept weer: 'ik moet een ladder hebben'. Piet ziet niet in dat de leraar wil helpen met de vraag 'waarom heb je een ladder nodig?'. Piet roept 'ik moet mijn scriptie van de bovenste plank van de kast halen'. Piet zou zichzelf de vraag kunnen stellen 'hoe krijg ik op andere wijze de scriptie te pakken?', maar dat is nu niet relevant. Nee, de vraag is waarom wil Piet de scriptie hebben, of wat is de echte reden om dat te willen. Die vragen werpen nieuw licht op het probleem. De leraar vraagt door: 'waarom moet je de scriptie hebben?'. Piet zegt: 'om een goed cijfer voor economie te halen'. Leraar: 'waarom wil je een goed cijfer voor economie halen?'. Piet: 'om naar de universiteit te kunnen...'. Leraar: 'waarom wil je naar de universiteit?'. Piet: 'ik wil een zinvol en gelukkig leven...'

Ziet u de verschillende 'Hoe kan ik' vragen (HKI 1.1, 1.2, 1.n) voorbij komen door 'waarom vragen' te stellen?

- HKI aan een ladder komen? HKI 1.0;
- HKI de scriptie bemachtigen? HKI 1.1;
- HKI een goed cijfer voor economie halen? HKI 1.2;
- HKI op de universiteit komen? HKI 1.3;
- HKI een zinvol en gelukkig leven leiden? HKI 1.4.

OPDRACHT: Doorloopt u eens voor uw HKW 1.0 de abstractieladder

Waarom?
HKW 1.3
HKW 1.2
HKW 1.1
HKW jong en oud verbinden en van elkaar laten leren? HKW 1.0
HKW 1.4
HKW 1.5
HKW 1.6
Wat houdt ons tegen?

STAP 3: Kies een (voorlopige) herdefinitie (HKW 2.0) om de volgende fase mee in te gaan

Kies uit de herdefinities van de HKW-vragen (1.0, 1.1, 1.2, 1.n) de best passende, meest originele of meest veelbelovende HKW-vraag. Kies er een die u het gevoel van 'aha!' geeft en combineer eventueel HKW's met elkaar. Loop vervolgens de volgende checklist nog eens door om te komen tot uw keuze voor HKW 2.0:

- Levert deze HKW-vraag veel ideeën op?
- Is dit ook de vraag waarvoor u uiteindelijk de oplossing wilt vinden?
- Staat er duidelijk in wie probleemeigenaar is, actiewoord en wat doel is (stap 1)?
- Is de formulering vragend en uitlokkend gesteld?
- Is de formulering kort en duidelijk en vrij van criteria?

FASE 2: IDEEËN VINDEN (60 minuten)

U heeft nu het probleem verkend en een (voorlopige) keuze gemaakt (HKW 2.0) uit een aantal mogelijke visies (herdefinities) op het oorspronkelijke probleem (HKW 1.0). In de tweede fase worden veel alternatieven en mogelijke ideeën verzameld bij de gekozen probleemdefinitie. U gaat nu iets doen met de HKW-vraag. Voor velen is dit de kern van het creatieve proces, maar we zagen al dat de eerste fase minstens zo belangrijk, zo niet belangrijker is. Immers, wanneer u oplossingen gaat verzinnen voor het verkeerde probleem... In deze fase moet u proberen 'de automatische piloot', het gewoonte denken, uit te schakelen. U moet uzelf dwingen niet naar de bekende oplossingen te zoeken of uzelf in creativiteit te beperken doordat u denkt 'dat ene goede antwoord/oplossing' inmiddels gevonden te hebben. U gaat uzelf afdwingen om in deze fase samen met uw collega's (en binnen de gestelde tijd) tot 50 ideeën voor oplossingen te komen, zonder een waardeoordeel aan de opbrengst te geven (geen 'ja maar', wel 'ja en'). Alle ideeën zijn goed! In de volgende fase mag u gaan wegen/oordelen.

STAP 1: Formuleer de gekozen herdefinitie (HKW 2.0) en schrijf deze op het midden van een flap-over;

STAP 2: Schrijf individueel in 5 minuten de eerste ideeën op de bij je op komen (geeltjes);

STAP 3a: Een iemand uit de groep neemt de leiding en brengt het individuele bij elkaar en probeert alvast samen te clusteren (mindmapping) op een tweede flap. We lopen dus alle geeltjes gezamenlijk door;

STAP 3b: Ideeën die alsnog boven komen (door associërend op anderen) zijn welkom ('ja... en als jij dat bedacht hebt dan kan dit ook');

U zult zien dat u als groep nu al tot zo'n 20-30 ideeën gekomen bent. Dat waren 'de top of mind' ideeën die als het ware op het puntje van uw tong lagen c.q. u meteen 'te binnen schoten'. Door dit individueel te doen wordt uw eigen creativiteit niet geblokkeerd en zullen er mogelijk gelijke (voor de hand liggende) ideeën naar voren komen. De voorzitter van de groep heeft ze samen met u geclusterd en in een soort mindmap gezet (zie voorbeeld in bijlage 1). Nu moeten we echt creatief worden om de laatste 20-30 ideeën eruit te persen!

STAP 4: Kijk naar het 'doelwoord' in de HKW-vraag. Bijvoorbeeld: 'HKW samenwerken verbeteren?'. We gaan nu op zoek naar **associaties met doel**: 'als ik zeg samenwerken dan zeg je...' (Rabobank, Nederlands elftal, flightcrew/bemannings in een vliegtuig). Deze associaties schrijven we op een flap-over en vervolgens gaan we ons afvragen: 'wat zijn de succesfactoren waarom zij zo goed kunnen samenwerken?'. We kijken welke ideeën dit ons vervolgens oplevert voor de HKW-vraag. Bijvoorbeeld: de succesfactor van samenwerking bij een flightcrew zit hem in de communicatie en protocollen (checklisten, training, et cetera). Dit levert waarschijnlijk de volgende ideeën op: 'HKW samenwerking verbeteren?'. 'Door goede communicatie tussen spelers'. Voeg deze weer toe aan de mindmap als het idee er nog niet bij stond. Leidt het eventueel weer tot nieuwe ideeën in de groep? Zet ze er dan bij.

De essentie van deze associatie-techniek is een koppeling te leggen (=associatie) tussen hetgeen bij u naar boven komt op basis van een 'vreemde prikkel' en de HKW-vraag (het probleemgebied). Dit leidt weer tot zeg 10 nieuwe ideeën. We gaan er nog één doen voor nog 10 extra ideeën!

STAP 5: Stel uzelf de vraag 'wie heeft een soortgelijk probleem gehad en dit al ooit opgelost?'. Kortom, we gaan op zoek naar voorbeelden van elders of vanuit andere werelden zoals bijvoorbeeld de dierenwereld. Bijvoorbeeld: 'HKW jong en oud aan elkaar verbinden en van elkaar laten leren?' Ga eens bij uzelf te raden 'hoe jong en oud aan elkaar verbonden wordt in het dierenrijk', of misschien wel dichterbij 'in uw familie?'. Schrijf op wat u 'in het dierenrijk' of 'binnen uw familie' ziet (in relatie tot het probleem/doel) en verbind deze 'vreemde prikkel' weer met uw HKW-vraag om tot nieuwe ideeën te komen.

STAP 6: Kies iemand die voor u een 'superheld' is. Dit mag iemand zijn die nog steeds leeft (bijvoorbeeld Johan Cruijff), of er inmiddels niet meer is (Winston Churchill). Het mag ook een stripfiguur of ander fictief figuur zijn (Jerom uit Suske & Wiske of Spiderman). Een dier kan natuurlijk ook. U gaat bij uzelf te raden 'welke bijzondere eigenschappen' deze personage heeft,

waarom het uw held is. Daarna fantaseert u erop los 'hoe uw held dit probleem (HKW 2.0) zou aanpakken'. Vertaal dit vervolgens naar ideeën voor oplossingen bij uw probleem.

Er zijn nog tientallen andere methoden en technieken om tot creatieve ideeën te komen. We beperken ons nu tot deze associatie-technieken. Als het goed is heeft u nu als groep ruim 50 ideeën bedacht als oplossing voor uw HKW vraag. In de volgende fase gaan we een waardeoordeel koppelen aan de gevonden ideeën c.q. potentiële oplossingen. Maar voor we dat doen gaan we op ons gevoel de 50 ideeën reduceren tot een top 10.

STAP 7: U heeft ieder drie stickers gekregen en mag uit de lijst van ruim 50 ideeën uw top 3 kenbaar maken. De top 10 (meeste stemmen) voor ideeën die overblijven gaan door in fase 3.

FASE 3: OPLOSSINGEN VINDEN (30 minuten)

Na de vorige fase heeft u één of meer ideeën die u in praktijk zou willen brengen. U vraagt zich nu waarschijnlijk af hoe goed het idee is, of het zal werken, of het de moeite waard is om er meer energie in te steken en wat de risico's zijn. Een andere manier om daar achter te komen, is om het idee direct uit te voeren en te kijken wat er gebeurt. Bij een 'klein ideeetje', als er weinig risico's in het spel zijn, kan dat ook. Meestal zult u die luxe echter niet hebben. Dan moet u gaan denken als een 'rechter'. U oordeelt zorgvuldig. De essentie is dat sommige ideeën origineler zijn dan de andere; sommige zijn meer uitvoerbaar dan andere. Maar welke zijn nu het meest veelbelovend? Ideeën zijn zelden direct perfect. Er is altijd een positief/negatief spectrum te maken. Dat is een denkbeeldige schaal van een 'waardeloos' idee met heel veel minpunten tot 'perfect' met allemaal pluspunten. Het gaat er dus niet om ideeën te kraken, maar om nauwkeurig en kritisch naar het gekozen idee uit fase 2 te kijken. Het gaat ook niet om het kiezen van het beste idee, maar om het evalueren, aanpassen, vergelijken, beoordelen, bouwen en verbeteren. We proberen de sterke punten te behouden en de negatieve om te buigen. We noemen dat 'de boemerang techniek'. Onze mentale blokkade is dat we vaak te snel oordelen, of dat het oordeel louter gebaseerd wordt op praktische of economische gronden. Onderzoek wijst uit dat de eerste ideeën niet het beste zijn. Tijdens een brainstormsessie blijken de beste ideeën doorgaans juist in de staart te zitten. De techniek welke we gaan toepassen om de besluitvorming te optimaliseren heet de zogenaamde 'oplossingsmatrix'. Hierbij staat het maken en wegen van criteria centraal om uiteindelijk te bepalen of u een idee verwerpt, aanpast of gebruikt.

***** ZIE BIJLAGE 2 VOOR EEN VISUALISATIE VAN DE STAPPEN *****

STAP 1: Stel criteria op. U kunt dit natuurlijk doen door zoveel mogelijk criteria te bedenken en hier een top 10 uit te kiezen, maar een checklist met criteria gebruiken kan natuurlijk ook. De meest voorkomende criteria hebben te maken met de domeinen: [a] kosten – bijvoorbeeld: past het binnen het budget; [b] tijd – bijvoorbeeld: snel uitvoerbaar; [c] uitvoerbaarheid – bijvoorbeeld: werkt het in de praktijk; [d] acceptatie – bijvoorbeeld: maakt het mensen enthousiast; [e] nut & noodzaak – bijvoorbeeld: speelt het in op de behoefte van de doelgroep?

STAP 2: Onderscheid eisen en wensen. Eisen zijn zaken waaraan een oplossing MOET voldoen, wil deze in aanmerking komen voor implementatie. Wensen zijn zaken die MOGEN.

STAP 3: Wensen hebben vaak een groot verschil in prioriteit. Daarom is het zinnig wensen een gewicht mee te geven.

STAP 4: De Procon-methode: noem per idee minstens twee positieve kanten en formuleer evenveel negatieve kanten. Buig indien mogelijk de negatieve kanten om naar positieve punten. Het idee met de meeste positieve punten zal de voorkeur genieten.

STAP 5: Beoordeel de ideeën middels de oplossingsmatrix uit bijlage 2. Doe dit door als volgt te werk te gaan:

- **Kijk of het idee aan de 'eisen' voldoet (+=ja / -=nee). Indien 'nee', hoe kan het eventueel toch aan de eisen voldoen;**
- **Geef 'gewichten' aan de wenscriteria en hanteer ter beoordeling van ideeën een vijfpuntenschaal (1=heel slecht / 5=zeer goed);**
- **Werk de criteria kolom voor kolom af, zodat u alle ideeën op 1 criterium tegelijk vergelijkt;**
- **Kijk naast de scores ook naar waar de sterke en zwakke kanten van het idee zitten. Noem minstens twee positieve kanten van het idee en formuleer evenveel negatieve kanten. Probeer de negatieve kanten om te buigen naar positieve punten (hoe meer + hoe beter);**
- **Bepaal ten slotte aan de rechterkant van de matrix welke beslissing u neemt: direct gebruiken, verbeteren, aanhouden of afwijzen.**

STAP 6: Kies de (voorlopig) beste oplossing voor de volgende fase (het actieplan)

FASE 4: ACCEPTATIE VINDEN EN IMPLEMENTATIE (30 minuten)

*U heeft een oplossing gekozen in fase 3 welke u wilt implementeren. Wat gebeurt er nu? Twee mogelijkheden: iets of niets. Er gebeurt **iets**, als u verantwoordelijkheid voor de oplossing neemt en de noodzakelijke stappen doet om te implementeren. Er gebeurt **niets**, als er blokkades op de weg verschijnen en u geen vaardigheid of energie heeft om ze weg te nemen. Helaas komen veel oplossingen in de tweede categorie terecht. De reden is, dat ideeën leveren gemakkelijk kan zijn; ze echter uitvoeren een stuk moeilijker. U zult moeten vechten om uw oplossing geaccepteerd te krijgen. Dat doet u vooral met een goede voorbereiding. Daarom gaan we in deze fase over tot het onderzoeken van mogelijke 'bronnen van bijstand' en mogelijke 'bronnen van weerstand'. Tevens bekijkt u de implementatiestappen en komt u uiteindelijk tot een actieplan of uitvoeringsprogramma (wie, wat, waar, wanneer, welke, waarom en hoe). We laten niets aan het toeval over!*

STAP 1: Identificeer bronnen van bijstand. Dit zijn bijvoorbeeld:

- WIE: Mensen, groepen of organisaties die kunnen helpen.
- WAT: Objecten of activiteiten die behulpzaam kunnen zijn.
- WAAR: Plaatsen, locaties, gebeurtenissen die de implementatie kunnen bevorderen.
- WANNEER: Tijdstippen die speciaal geschikt zijn.
- WAAROM: Redenen voor oplossingen waar mensen gevoelig voor zijn.
- HOE: Stappen/acties die nodig zijn om de oplossingen effectief uit te voeren.

STAP 2: Identificeer bronnen van weerstand. Dit zijn bijvoorbeeld:

- WIE: Mensen, groepen of organisaties die het plan kunnen vertragen of boycotten.
- WAT: Objecten of activiteiten die het implementatieproces kunnen verhinderen.
- WAAR: Plaatsen, locaties, gebeurtenissen die de implementatie kunnen tegenhouden.
- WANNEER: Tijdstippen die minder bevorderlijk zijn.
- WAAROM: Redenen waarom men niet zal instemmen met het plan.
- HOE: Stappen/acties die de faalkans vergroten.

STAP 3: Maak een actieplan (wie, wat, waar, wanneer, welke, waarom en hoe)

- Wie gaat wat morgen doen/oppakken en wanneer is het klaar?
- Wie gaat wat de komende weken doen/oppakken en wanneer is het klaar?
- Wat zijn langere termijnacties (wie, wat, wanneer, hoe)?
- Hoe bewaak/meet ik of mijn plan goed verloopt (mijlpalen definiëren)?
- SWOT-analyse: wat zijn sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen voor mijn oplossing en wat zijn mogelijke implementatiestrategieën?
- Hoe ga ik mijn plan 'verkopen' (voordelen, communicatiestrategie, wie zijn medeplichtigen)?
- Hoe maak ik mijn plan begrijpbaar voor anderen? Wie kan ik het laten uitleggen?
- Hoe kan ik laten zien dat het plan werkt / resultaten zal opleveren?
- Hoe kan ik het plan visualiseren?
- Wat kunnen we zelf en waar hebben we hulp nodig?
- Waar kan ik hulp/kennis vandaan halen (netwerk)?

Bijlage 2

Overzicht 'Hoe kunnen we' vragen

Overzicht 'Hoe kunnen we' vragen

Samenwerken

- De samenwerking tussen verenigingen versteken?
- Ruimte maken om de samenwerking tot stand te brengen?
- Besef bij verenigingen creëren?
- Van Zeelst een grote corporatie maken?

Leeftijden

- Jong en oud verbinden?
- Kinderen nabuurschap bijbrengen?
- Alle leeftijden zich thuis laten voelen in Zeelst?

Sociaal maatschappelijke

- Sterke- en zwakke schouders met elkaar in contact brengen?
- Mensen elkaar laten ontmoeten?
- Samen voor elkaar zorgen?

Omgeving

- Groen in de wijk versterken?
- Zeelst een prettige leefomgeving laten zijn?
- Van Zeelst een gezonde/veilige/mobiele wijk maken?

Algemeen

- Ons netwerk meer voor ons laten werken?
- Uitwisseling tussen verenigingen laten plaatsvinden?
- Onze dromen realiseren?